SEASL

ශ්‍රී ලංකාවේ මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (FIP) පුවත් හසුන 7

*ශ්‍රී ලංකාවේ මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (FIP) ශ්‍රී ලංකා මුහුදු ආහාර අපනයනකරුවන්ගේ සංගමයේ (SEASL) මූලිකත්වයෙන් දියත් කරන ලද්දකි. තවද මෙම ව්‍යාපෘතිය ධීවර කර්මාන්තය හා ඒ ආශ්‍රිත අපනයන සැකසුම් ප්‍රවර්ධනය, නියාමනය හා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වගකිවයුතු ශ්‍රී ලංකා රජයේ බලධාරීන් සහ **කහවරල් කෙලවල්ලා**, **ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලා** හා **සප්පරා** මත්ස්‍ය විශේෂ ඇල්ලීම ප්‍රධාන කොටගත් මරුවැල් පන්න යාත්‍රා හිමියන්ගේ සංගමය සහ ශ්‍රී ලංකා මුහුදු ආහාර අපනයනකරුවන්ගේ සංගමය විසින් ඇතිකරගන්නා ලද ත්‍රෛපාර්ශ්වීය සහයෝගීතාවයකි. FIP හි මූලික පරමාර්ථය වන්නේ ඉහත සඳහන් කල මත්ස්‍යය විශේෂයන්හි ජීව විද්‍යාත්මක සෞඛ්‍යය මට්ටම් සහ එකී මත්සයන් බහුලව ගැවසෙන පරිසර පද්ධතීන්හි විවිධත්වය, ව්‍යුහය සහ ක්‍රියාකාරිත්වයට හානි නොවන පරිදි ධීවර කර්මාන්තය කරගෙන යාමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකිරීමයි. මෙකී ව්‍යාපෘතියේ තවත් එක් අරමුණක් ලෙස ජාතික හා ජාත්‍යන්තර නීතිවලට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක වන කළමනාකරණ පද්ධතියක් මගින් ධීවරයින්ට ඇතිවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම පෙන්වාදිය හැකි අතර දිගුකාලීන ඉලක්කයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවෙන් නෙලන මුහුදු ආහාර හා සබැදි වර්තමාන හා අනාගත සමාජ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සපත කරමින් ජාත්‍යන්තර සම්මතයන්ට අනුකූලව සැපයුම් ක්‍රියාවලීන්හි ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කරගැනීම දැක්විය හැකිය. මසුන් ඇල්ලීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා FIP හි සාමාජිකයින් විසින් මෑත දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ විස්තර FIP හි 7 වන පුවත් හසුන සංස්කරණයේ විස්තර කර ඇත.*

පහත දැක්වෙන සංවිධාන, නියෝජිතායතන සහ අපනයනකරුවන් මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ (FIP) හි සාමාජිකයින් වේ.

Ceylon Fresh Seafood | Global Seafoods Sri Lanka | Jay Seafoods Processing | John Seafoods | Lihini Sea Foods | Northwest | Tropic Sri Lanka

NARA | SEASL | EDB | Longline Boat Owners' Association

ධීවර කර්මාන්තයේ ජීව විද්‍යාත්මක තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම

"1955 සිට 2015 දක්වා කාලය තුළ ඉන්දියානු සාගර කහවරල් කෙලවල්ලන් (Thunnus albacares) (YFT) ධීවර කටයුතු සඳහා මත්ස්‍යය දිග පදනම් කරගත් තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේදයක්: තිරසාර ධීවර කළමනාකරණය සඳහා ඇඟවුම් " යන මාතෘකාව යටතේ ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධනයක් ඔක්තෝබර් 19 සිට 23 දක්වා පැවති **නිවර්තන කලාපීය කෙලවල්ලන් පිළිබඳ 22 වන ක්‍රියාකාරී සමූහයේ දී** ඉදිරිපත් කරන ලදී[1]. සාම්ප්‍රදායික මත්ස්‍යය තොග තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රම සඳහා විද්‍යාත්මක දැනුමක් , මසුන් ඇල්ලීම පිළිබද විශාල දත්ත ප්‍රමාණයක් සහ සරල ධීවර කර්මාන්තයක මත්ස්‍යය තොගයේ තත්ත්වය තක්සේරු කිරීමට උත්සාහ කිරීමේ දත්ත අවශ්‍ය බව එම නිබන්ධනයේ සඳහන් විය. නිබන්ධනය ගෙනෙන තර්කයක් නම් ඉන්දියන් සාගරයේ කහවරල් කෙලවල්ලන් (*Thunnus albacares*) ඇල්ලීම සරල ධීවර කර්මාන්තයක් නොවන බවත්; එය විවිධ ධීවර කර්මාන්තයන්හි සම්මිශ්‍ර වීමක් බවත් ය. මෙම එක් එක් ධීවර කර්මාන්තය තුළ ඇති සංකීර්ණත්වය, අවිනිශ්විතතාවය සහ දත්ත ඌනතාවය නිසා ධීවර කර්මාන්තය තුලින් මත්ස්‍යය තොගයට ඇති බලපෑම පිළිබද අනාවැකි පලකීරීම සාම්ප්‍රදායික මත්ස්‍යය තොග තක්සේරුකරණ ක්‍රම උපයෝගී කරගනිමින් සිදුකිරීම අපහසු වේ.

පසුව කතෘවරුන් මත්ස්‍යය දිග මත පදනම් වූ තක්සේරු ක්‍රම පහක් භාවිතා කළහ (1) සාමාන්‍ය දිග වෙනස් කිරීම; (2) අස්වැනනේ ඇති මේරූ මසුන්ගේ ප්‍රතිශතය; (3) ප්‍රශස්ථ දිගට අල්ලා ගන්නා මසුන්ගේ ප්‍රතිශතය; (4) අස්වැන්නේ සිටින විශාල අභිජනකයින් ප්‍රතිශතය සහ (5) 1955 සිට 2015 දක්වා කාලය තුළ ඉන්දීය සාගර ධීවර කර්මාන්ත පහක ප්‍රමාණ සංඛ්‍යාත දත්ත වලට දිග මත පදනම් වූ අභිජනන හැකියාවේ විභව අනුපාතය (අත් පන්නය සහ දුවන පන්නය , බිලීපිති පන්නය ,මරුවැල් පන්නය , කරමල් දැල් සහ හැබිලි දැල). ආසන්නතම පරමාර්ථය වූයේ තොගයේ තත්ත්වය වසර පහක කාල පරාසයකින් තක්සේරු කිරීම නොව, මෙම ධීවර කර්මාන්ත මගින් කෙලවල්ලන් තොගයට ඇති විය හැකි බලපෑම පිළිබඳව ධීවර කළමනාකරුවන්ට පැවසිය හැක්කේ කුමක් ද යන්න විමසීමයි.

සාමාන්‍ය දිගෙහි වෙනස: නියත හෝ වැඩිවන සාමාන්‍ය මත්ස්‍යය දිග ප්‍රමාණයෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ තොගයට ස්ථාවර / ධනාත්මක / තිරසාර බලපෑමක් ඇති කිරීමයි. සාමාන්‍ය දිග ප්‍රමාණය අඩු වීම තොගයට අහිතකර ලෙස බලපාන බවට ලකුණකි. මරුවැල් පන්නය භාවිතයෙන් අල්ලා ගන්නා ලද YFT සාමාන්‍ය දිග 1965 සිට (≈ 120 cm) සාධාරණ ලෙස නියතව පවතී. දුවන පන්නය සහ අත් පන්නය භාවිතයෙන් අල්ලා ගන්නා ලද YFT ප්‍රමාණය 2010 සිට (≈ 110 cm) වැඩි වී තිබේ. කරමල් දැල් භාවිතයෙන් අල්ලා ගන්නා ලද YFT සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය 1985 දී 55 cm සිට 2015 දී 80 cm දක්වා වැඩි විය. බිලීපිති පන්නය (≈ 50 cm) සහ හැබිලි දැල් (≈ 65 cm) භාවිතා කිරීමෙන් අල්ලන ලද YFT හි සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය 1985 සිට අඩු වී ඇත.

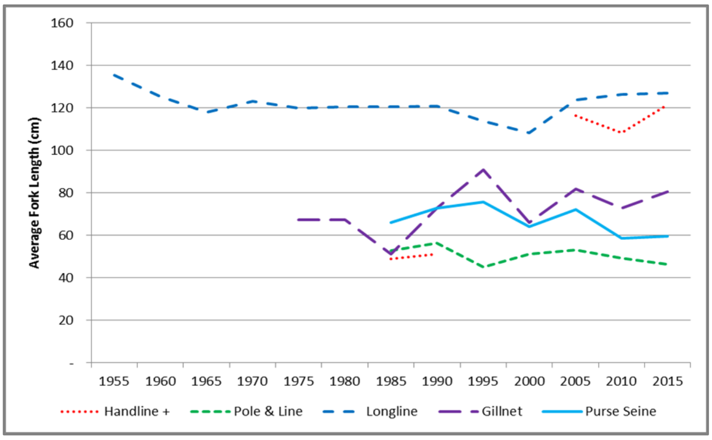

---

[1] https://iotc.org/documents/WPTT/2202/22

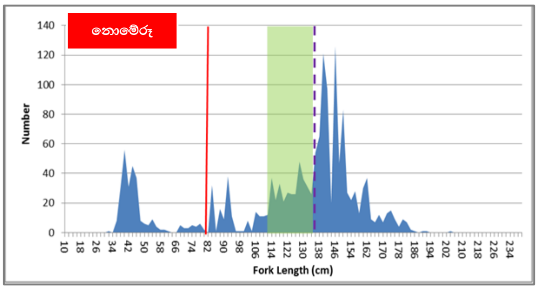

අත් පන්නය සහ දුවන පන්නය ධීවර කර්මාන්තය: පරිණත මසුන් නැත, ප්‍රශස්ත දිගට YFT අල්ලා නොගත් අතර 1980 ගණන්වලදී අල්ලා ගැනීමේදී විශාල අභිජනකයින් දක්නට නොලැබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2015 වන විට (වම බලන්න) අත් පන්නය සහ දුවන පන්නය භාවිතයෙන් අල්ලා ගන්නා මසුන්ගෙන් XX% පරිණත විය (රතු රේඛාවේ දකුණට); 24% ක් ප්‍රශස්ත ප්‍රමාණයෙන් (හරිත පැහැති කොටුව) අල්ලා ගත් අතර 50% ක් විශාල අභිජනකයින් (දම් පැහැති රේඛාවේ දකුණට) අල්ලා ගත්හ.

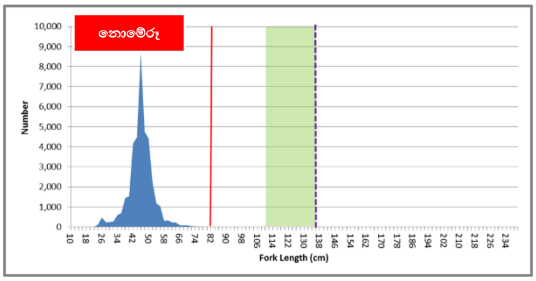

බිලීපිති පන්නය ධීවර කර්මාන්තය: 1995 න් පසු මේරූ මසුන් ඇල්ලීම කලාතුරකින් (12%) හෝ සම්පූර්ණයෙන්ම (0%) නොතිබුණි. මසුන් ඇල්ලීමෙන් 2% කටත් වඩා අඩු ප්‍රමාණයක් 1995 සිට 2015 දක්වා කාලය තුළ ප්‍රශස්ථ දිගකින් ලබා ගන්නා ලදී. 1985 සිට 2005 දක්වා කාලය තුළ විශාල අභිජනකයින් අල්ලා ගැනීම කලාතුරකින් දක්නට ලැබුණි. බිලීපිති පන්නය භාවිතයෙන් අල්ලා ගන්නා ලද YFT වලින් 99.98% ක් 2015 දී නොමේරූ ඒවා විය (වම බලන්න). ප්‍රශස්ත ප්‍රමාණයෙන් කිසිදු මත්ස්‍යයෙකු අල්ලා නොගත් අතර අස්වැන්නේ විශාල අභිජනකයින් සිටියේ නැත.

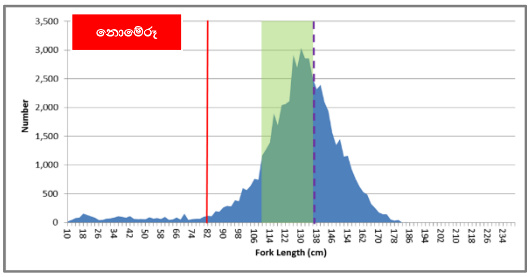

මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය: 1955 සිට 2015 දක්වා කාලය තුළ මේරූ මසුන්ගේ ප්‍රතිශතය 84% ට වඩා ඉහළ අගයක් ගත් අතර 2005 න් පසු 95% ට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතුනි. 2005 සිට විශාල අභිජනකයින් ප්‍රතිශතය ක්‍රමයෙන් ඉහළ ගොස් 2015 දී එය 34% දක්වා ඉහළ ගියේය (දකුණ බලන්න). YFT වලින් 50% ක් 2015 දී ප්‍රශස්ත ප්‍රමාණයට හසු වූ අතර අල්ලා ගත් මසුන්ගෙන් 95% ක් පරිණත විය.

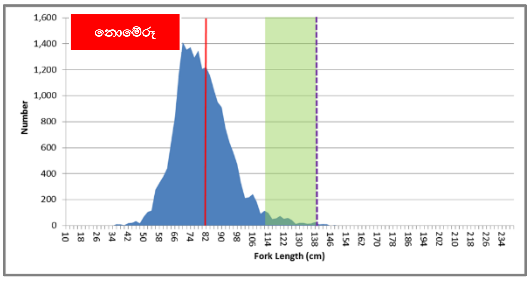

කරමල් දැල් ධීවර කර්මාන්තය: කරමල් දැල් භාවිතයෙන් අස්වැන්න නෙළන පරිණත මත්ස්‍යයන්ගේ ප්‍රතිශතය 2000 දී 15% සිට 2015 දී 38% දක්වා වැඩි විය (වම බලන්න). 2015 දී කරමල් දැල් මගින් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් අල්ලා ගත් YFT ප්‍රතිශතය 3% දක්වා අඩු විය. කරමල් දැල් භාවිතයෙන් විශාල අභිජනකයින් සහිත අස්වැන්නක් ලැබෙන්නේ කලාතුරකිනි (1995 දී උපරිම 3%). 2015 දී කරමල් දැල් ධීවරයින් විසින් අල්ලා ගන්නා ලද මසුන්ගෙන් 0.3% ක් පමණක් විශාල අභිජනකයින් විය.

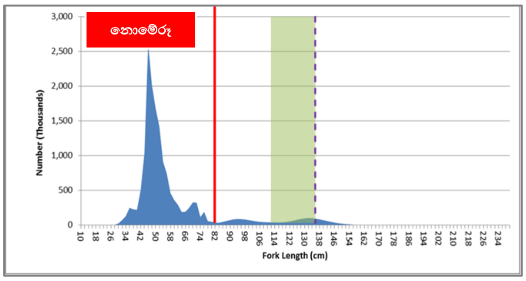

හැබිලි දැල් ධීවර කර්මාන්තය: 1995 දී හැබිලි දැල් ධීවර කර්මාන්තය මගින් නෙලන ලද පරිණත YFT ප්‍රතිශතය (33%) එහි මුදුනතට පැමිණ ඇති අතර පසුව 2010 දී එහි අවම අගය 8% දක්වා පහත වැටුණි. හැබිලි දැල් ධීවර කර්මාන්තය විසින් අස්වනු නෙළන ලද මසුන්ගෙන් 12% ක් පමණක් 2015 දී පරිණත විය. (වම බලන්න). ප්‍රශස්ථ මට්ටමෙන් අල්ලා ගන්නා මසුන්ගේ ප්‍රතිශතය 2015 වන විට 5% දක්වා අඩු විය. විශාල අභිජනකයින් 1985 සිට 2015 දක්වා කාලය තුළ අස්වැන්න නෙළා ගනු ලැබුවේ කලාතුරකිනි (1985 දී උපරිම 7%). 2015 දී හැබිලි දැල් ධීවර කර්මාන්තය භාවිතයෙන් අස්වැන්න නෙළන ලද YFT ගෙන් 2% ක් පමණක් විශාල අභිජනකයින් ය.

අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල වලට අනුව පෙනී යන්නේ විවිධ ධීවර පන්න ක්‍රම YFT තොගයට විවිධ බලපෑම් ඇති කරන බවයි. මරුවැල් පන්න හා අත් පන්න / දුවන පන්න ධීවර කර්මාන්ත තිරසාර මසුන් ඇල්ලීම සඳහා ඉලක්ක යොමු ස්ථානවලට වඩා සමීපව අනුරූප විය. තක්සේරු ක්‍රම 5 සඳහා ම බිලිපිති පන්න, හැබිලි දැල් පන්න ධීවර කර්මාන්ත අවම වාසිදායක ප්‍රතිඵල ජනනය කරන ලදී. මෙවැනි දැනුමක් ඇති ධීවර කළමණාකරුවන්ට ඉන්දියන් සාගර YFT තොගයට ඔවුන්ගේ ධීවර කර්මාන්ත තුලින් වන බලපෑම අවම කිරීම සඳහා දේශීය වශයෙන් සුදුසු අස්වනු පාලන මෙවලම් සකස් කළ හැකිය. නිබන්ධනයේ ප්‍රතිඵල වලින් උපුටා ගත් විට, 2015 දී අස්වනු නෙළන ලද *T' albacares* මෙට්‍රික් ටොන් 207,170 ක් (මෙට්‍රික් ටොන් 407,573) නොමේරූ (52%) සහ ප්‍රශස්ත ප්‍රමාණයෙන් (12%) අල්ලා ගනු ලැබුවේ මෙට්‍රික් ටොන් 47,147 ක් පමණි. 2015 වර්ෂයේ වාර්ෂික අස්වැන්න ඉන්දියන් සාගර ටූනා කොමිසම (IOTC) ඇස්තමේන්තුගත උපරිම තිරසාර අස්වැන්න (MSY) (මෙට්‍රික් ටොන් 403,000) ට සංඛ්‍යාත්මකව සමාන වුවද, ඇල්ලීමේ සංයුතිය නිසා මෙම අස්වැන්න තිරසාර යැයි සිතිය නොහැකිය. (එනම් 52% නොමේරූ / 12% ප්‍රශස්ථ ප්‍රමාණය). ඉන්දියන් සාගර YFT අල්ලා ගැනීමට භාවිතා කරන අස්වනු උපාය මාර්ග නොවෙනස්ව පවතී නම් ඉන්දියන් සාගර YFT තොගය නැවත ගොඩනඟා MSY (එනම් 5% - 25% දක්වා අඩු කිරීම) සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා IOTC විශ්ලේෂකයින් සහ බලපෑම් කරන්නන් විසින් යෝජනා කරන ලද අස්වනු පාලන මෙවලම් ඵලදායී වේද යන්න ප්‍රතිඵල මගින් සැක කෙරේ.

ධීවර කර්මාන්තයේ පාරිසරික තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම

2020 ජුලි සිට 2020 දෙසැම්බර් දක්වා කාලය තුළ නව දේශීය නිරීක්ෂක (LO) තොරතුරු සහ දත්ත එක්රැස් කිරීමේ ප්‍රොටෝකෝලයක් භාවිතා කරමින් IOTC ධීවර දත්ත සහ තොරතුරු එක්රැස් කිරීම සඳහා <24 m මරුවැල් පන්න බහුදින ධීවර යාත්‍රා 17 ක් පෙලජිකොස් පුද්ගලික සමාගම විසින් පුහුණු කරන ලදී. LO වැඩසටහනේ තුන්වන අදියරේදී ධීවර ගමන් වාර විසි එකකින් (21) දත්ත රැස් කරන ලදී. LO මරුවැල් පන්න කට්ටල එකක් හෝ කිහිපයක් සඳහා ස්වාධීනව සත්‍යාපනය කළ හැකි ඩිජිටල් දත්ත සමඟ (දකුණේ සහ පහළ බලන්න) ආපසු පැමිණියේය. බොහෝ ධීවර යාත්‍රා නියමුවන් ගමන් වාර දෙකකින් දත්ත රැස් කළහ. LO වැඩසටහනේ තෙවන අදියර ධීවර දිස්ත්‍රික්ක හතරක එනම් බටහිර වෙරළේ මිගමුව , හලාවත සහ දකුණු වෙරළේ මාතර සහ ගාල්ල යන දිස්ත්‍රික්කවල පවත්වන ලදී. නියමුවන් 11 දෙනෙකු මිගමුව, හලාවත හි පුහුණුව ලැබූ අතර නියමුවන් 6 දෙනෙකු පිළිවෙලින් මාතර /ගාල්ල ධීවර දිස්ත්‍රික්කවල පුහුණුව ලබා ඇත.

යාවත්කාලීන කරන ලද, වැඩිදියුණු කරන ලද ප්‍රොටෝකෝලය, LO කලින් යෙදවීම හා සසඳන විට IOTC දත්ත එකතු කිරීමේ පත්‍රය (විචල්‍යයන් 59) අවශ්‍ය පරිදි වැඩි ධීවර තොරතුරු සහ දත්ත රැස් කිරීමට LO හට හැකි විය (දෙවන අදියරේදී විචල්‍යයන් 40 ක් සහ පළමු අදියරේදී විචල්‍යයන් 36).IOTC හි බලාත්මක ප්‍රදේශයේ කෙලවල්ලන් සහ කෙලවල්ලන් වැනි විශේෂ සඳහා IOTC හි අවම වාර්තාකරණ අවශ්‍යතාවයන්ගෙන් 100% ක් මාස හයක කාලයක් තුළ කට්ටල 66 කින් සාර්ථකව එකතු කරන ලදී. යාවත්කාලීන කරන ලද, වැඩිදියුණු කළ ප්‍රොටෝකෝලය භාවිතා කරමින් මරුවැල් පන්නය යොදා මසුන් අල්ලා ගැනීම වාර්තා කිරීම සඳහා IOTC ට අවශ්‍ය දත්තයන්ගෙන් නිරීක්ෂක සහ යෙදවීමේ තොරතුරු වලින් 100%, ධීවර ගමන්වාර පිළිබද තොරතුරු වලින් 94%, පන්න පිළිබද තොරතුරු 93%, පන්න සැකසුම් තොරතුරු වලින් 98%, අස්වැන්න පිළිබද දත්ත වලින් 174% ක් සහ විද්‍යාත්මක දත්ත වලින් 97% ක් මගින් එකතු කරන ලදී. අල්ලා ගත් කහවරල් කෙලවල්ලන් (YFT) ප්‍රමාණය 72 cm සිට 192 cm දක්වා පරාසයක පවතී. සාමාන්‍ය දිග 127 ± 0.86 cm විය. අල්ලා ගත් YFT හි සාමාන්‍ය බර 37 ± 0.59 kg කි.

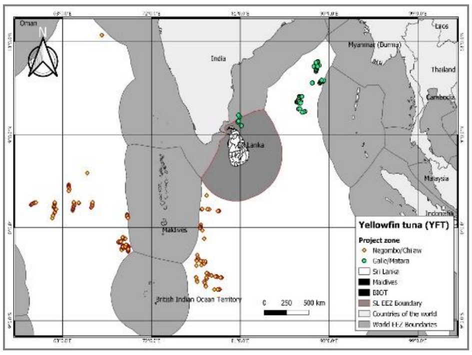

LO හි 3 වන අදියරෙහි ප්‍රතිඵල තවදුරටත් පෙන්වාදෙන අන්දමට ශ්‍රී ලංකාවේ EEZ සීමාවෙන් ඔබ්බෙහි මසුන් ඇල්ලීමේ යෙදෙන කුඩා පරිමාණයේ (<24 m) මරුවැල් පන්නයේ යෙදෙන විශාල යාත්‍රා ප්‍රමාණය මගින් (> 400) ස්වාධීනව සත්‍යාපනය කළ හැකි අස්වැන්නෙහි සහ ධීවර කටයුතු සම්බන්ධ වෙනත් විද්‍යාත්මක දත්ත එක්රැස් කිරීම සඳහා LO තොරතුරු සහ දත්ත එකතු කිරීමේ ප්‍රොටෝකෝලයෙහි ප්‍රතිඵලදායක බව ය. වඳවීමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති, තර්ජනයට ලක්වූ සහ ආරක්ෂිත (ETP) විශේෂ පිළිබඳ තොරතුරු සහ දත්ත (උදා: පොල්කොළ මෝරුන් සහ කැස්බෑවන්, පහළ දකුණ බලන්න) අහම්බෙන් මරුවැල් පන්න ධීවර යාත්‍රාවලට හසු වූ විට LO ප්‍රොටෝකෝලය භාවිතා කර විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ.

පසුගිය වසර දෙක තුළ FIP විසින් LO ප්‍රොටෝකෝලය භාවිතා කරමින් මරුවැල් පන්න කට්ටල 154 කින් තොරතුරු සහ දත්ත ක්‍රමානුකූලව එකතු කර විශ්ලේෂණය කර ඇත. ETP විශේෂ ද ඇතුළුව රඳවාගෙන ඇති හා ඉවතලන ලද මසුන් පිළිබද විස්තර කරන තොරතුරු සහ දත්ත වලට අනුව, කහවරල් කෙලවල්ලා සහ ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලා සහ සප්පරා සඳහා වන මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය සමුද්‍රීය භාරකාර මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන දර්ශකයන්ට එරෙහිව එනම් **2.3.1** (ETP ප්‍රතිඵල) සහ 2.3.3 (ETP තොරතුරු) අනුව අසමත් සිට සමත්(කොන්දේසි සහිතව) වෙත යාමට හොඳ අවස්ථාවක් ඇති බව පෙන්වයි.

ධීවර කර්මාන්ත කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම

වෙන්කිරීමේ නිර්ණායක පිළිබඳ තාක්ෂණික කමිටුවේ 6 වන සැසිවාරයට (15/09/2020 සිට 16/09/2020 දක්වා) MFAR, DFAR සහ NARA හි නිලධාරීන් සහභාගී විය; පරිසර පද්ධති සහ ඉලක්කගත නොවන මසුන් පිළිබඳ 16 වන ක්‍රියාකාරී සමූහය (15/09/2020 සිට 16/09/2020 දක්වා); වාර්තාකරණ කාල සීමාව තුළ බිල්ෆිෂ් පිළිබඳ 18 වන ක්‍රියාකාරී සමූහය (07/09/2020 සිට 10/09/2020 දක්වා) සහ IOTC හි ක්‍රමවේද පිළිබඳ 11 වන ක්‍රියාකාරී සමූහය (14/11/20 සිට 12/11/20). DFAR විසින් කුඩා ප්‍රමාණයේ මරුවැල් පන්න ටූනා ධීවර යාත්‍රා(<24m) සදහා කාර්ය මණ්ඩලය පදනම් කරගත් නිරීක්ෂකයින් භාවිතා කරමින් ඉලක්කගත නොකරන මසුන් පිළිබද තොරතුරු ද ඇතුළුව මසුන් අල්ලා ගැනීම පිළිබඳ සත්‍යාපිත විද්‍යාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා නව ප්‍රොටෝකෝලයක් දත්ත හා සංඛ්‍යාලේඛන පිළිබඳ 16 වන ක්‍රියාකාරී සමූහයේදී (30/11/20 සිට 02/12/20 දක්වා) ඉදිරිපත් කරන ලදී[2].24 m ට අඩු මරුවැල් පන්න ධීවර යාත්‍රාවලින් ස්වාධීනව සත්‍යාපනය කළ හැකි තොරතුරු සහ විද්‍යාත්මක දත්ත එක්රැස් කිරීම සඳහා FIP විසින් භාවිතා කරන ලද දේශීය නිරීක්ෂක (LO) ප්‍රොටෝකෝලයෙහි පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය මෙම ලිපියෙන් සාරාංශ කරන ලදී.24 m ට අඩු යාත්‍රාවල නිරීක්ෂකයින් සඳහා IOTC හි කැපවීම සපුරාලීම සඳහා විකල්ප ප්‍රවේශයක් ලෙස LO ප්‍රොටෝකෝලය සදහා වෙරළබඩ රාජ්‍යයන්ගෙන් මෙන්ම IOTC ලේකම් කාර්යාලයෙන් ද සහාය ලැබිණි. MFAR විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තාව ඔක්තෝම්බර් මාසයේ අනුකූලතා කමිටුවේ 17 වන සැසිවාරයට [3] සහ දෙසැම්බර් මාසයේ විද්‍යාත්මක කමිටුවේ 23 වන සැසියේදී[4] ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන ලදී.

තත්ත්වය යාවත්කාලීන කිරීම - සමුද්‍රීය භාරකාරත්ව මණ්ඩලය සහ ෆිෂරි ප්‍රෝග්‍රෙස් (Fishery Progress)

සමුද්‍රීය භාරකාරත්ව මණ්ඩලයේ (MSC) ධීවර ප්‍රමිතිය

කාර්ය සාධන දර්ශකය	සමස්ථය	≥80	60-79	<60
කහවරල් කෙලවල්ලා	0.68	12	14	02
ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලා	0.69	12	13	02
සප්පරා	0.69	12	13	02

LO ප්‍රොටෝකෝලය භාවිතා කරමින් FIP විසින් රැස් කරන ලද තොරතුරු හා විද්‍යාත්මක දත්ත වලට අනුව, කහවරල් කෙලවල්ලා සහ ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලා සහ සප්පරා සඳහා වන මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තයට 2021 දී MSC ධීවර ප්‍රමිතියට එරෙහිව පූර්ණ තක්සේරුවක් සම්මත කර ගැනීමට හොඳ අවස්ථාවක් තිබේ. 2018 දී පූර්ව තක්සේරුකරණයේ (PA) ප්‍රතිඵල වලට අනුව MSC හි ධීවර ප්‍රමිතියේ (SG> 0.60) කොන්දේසි සහිතව ධීවර කටයුතු සමත් මට්ටමට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක වන නමුත් ධීවර කර්මාන්ත තුන පූර්ව තක්සේරුකරණය අසමත් වූයේ ETP විශේෂ සඳහා PI දෙකක් <0.60 ලකුණු කළ නිසා ය . **නිව් ඉංග්ලන්ඩ් සීෆුඩ් ඉන්ටර්නැෂනල් පුද්ගලික සමාගම** විසින් සම-මූල්‍යකරණය කරන ලද **සීමාසහිත කැප් මැරීන් (පුද්ගලික) සමාගම** හි MSC අනුමත උපදේශකයින් විසින් පූර්ව තක්සේරුකරණය මෙහෙයවන ලදී.

Fisheryprogress.org

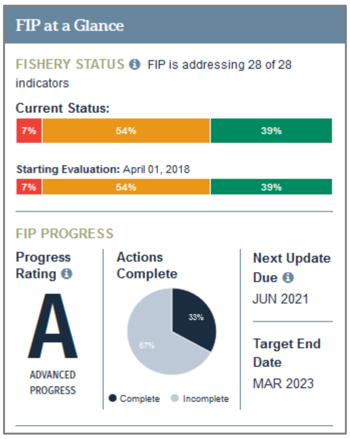

ජෛව විද්‍යාත්මක හා පාරිසරික තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා FIP විසින් ලබා ඇති ප්‍රගතිය සහ කහවරල් කෙලවල්ලන්, ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලන් සහ සප්පරා සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය කළමනාකරණය කිරීම දෙසැම්බර් මස අවසානයේදී Fishery Progress වෙබ් අඩවියේ පලකරන ලදී. FIP හි ප්‍රගති ශ්‍රේණිගත කිරීම A (උසස් ප්‍රගතිය) වේ. FIP හි ක්‍රියා වලින් 53% ක් සම්පූර්ණ කර ඇත. මීළඟ යාවත්කාලීන කිරීම 2021 ජුනි මාසයේදී සිදු කිරීමට නියමිතය. ශ්‍රී ලංකාවේ මරුවැල් පන්න ධීවර කර්මාන්තය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අවශ්‍ය වේ.

1) බටහිර සහ දකුණු වෙරළ තීරයේ LO සමඟ දේශීය නිරීක්ෂක ප්‍රොටෝකෝලය භාවිතා කරමින් IOTC ධීවර තොරතුරු සහ විද්‍යාත්මක දත්ත එකතු කිරීම දිගටම කරගෙන යාම

2) මරුවැල් පන්න ධිවර කර්මාන්තයට අහම්බෙන් හසුවන ETP විශේෂ සජීවීව මුදා හැරීම සහතික කරන ක්‍රියා පටිපාටියක් සකස් කර හඳුන්වා දීම.

3) IOTC හි අස්වනු පාලන ක්‍රමෝපාය, කහවරල් කෙලවල්ලන්, ඇස්ගෙඩි කෙලවල්ලන් සහ සප්පරා සඳහා වන රීති සහ මෙවලම් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා ප්‍රතිපත්තියක් / ක්‍රියා පටිපාටියක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කිරීම

4) ජාතික නිරීක්ෂක වැඩසටහන මගින් මීටර් 24 ක යාත්‍රා පිළිබඳ IOTC ධීවර තොරතුරු සහ දත්ත එකතු කිරීම සහ විශ්ලේෂණය වැඩි දියුණු කිරීම

5) NPOA IUU Fishing 2018 - 2022 වාර්තාව සමාලෝචනය කර යාවත්කාලීන කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ මුහුදු ආහාර නිෂ්පාදකයින් හත්දෙනෙකු මරුවැල් පන්න FIP ව්‍යාපෘතියේ ආයතනික සාමාජිකයින් විය. ***සිලෝන් ෆ්‍රෙෂ් සීෆුඩ් පුද්ගලික සමාගම, ග්ලෝබල් සීෆුඩ් පුද්ගලික සමාගම, ජේ සීෆුඩ් ප්‍රොසෙසින් පුද්ගලික සමාගම, ජෝන් සීෆුඩ් පුද්ගලික සමාගම, ලිහිනි සීෆුඩ් පුද්ගලික සමාගම, නොර්ත් වෙස්ට් ෆිෂරීස් පුද්ගලික සමාගම සහ ට්‍රොපික් ශ්‍රී ලංකා පුද්ගලික සමාගම*** ඒ අතර විය.

මෙහි මෘදු පිටපත් සහ ශ්‍රී ලංකා මරුවැල් පන්න FIP ව්‍යාපෘතියේ පුවත් හසුන් හි පෙර සංස්කරණ ඉංග්‍රීසි සහ සිංහල භාෂාවෙන් ලබා ගත හැකි අතර වැඩි විස්තර ලබා ගැනීමට කරුණාකර *steve@pelagikos.lk* යන විද්‍යුත් ලිපිනයට ඔබගේ පණිවිඩ යොමු කරන්න.

pelagikos
enlightened interference

[2] https://iotc.org/documents/WPDCS/16/12
[3] https://iotc.org/sites/default/files/documents/2020/08/IOTC-2020-CoC17-IR26EF-LKA.pdf
[4] https://iotc.org/sites/default/files/documents/2020/11/IOTC-2020-SC23-NR21_-_Sri_Lanka.pdf